

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/174/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815206637
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5815206637.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: JUDr. R. P., nar. X.XX.XXXX, bytom Y. XXX, právne zastúpený JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom K. R., L. XXX/XX, proti žalovanému: J. Q., nar. X.X.XXXX, bytom Y. XXX, právne zastúpenému spoločnosťou Štellingová & Partners, s.r.o., so sídlom Liptovský Mikuláš, M. Pišúta 936/16, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 10C/387/2015-113 zo dňa 22. februára 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi na zasadaní zhromaždenia Spolumajiteľstva bývalých urbarialistov obce (ďalej tiež SBU) Podbiel, pozemkové spoločenstvo, ktoré sa bude konať po právoplatnosti rozsudku za slová, ktoré vyslovil na valnom zhromaždení konanom dňa 4.5.2014 a to ... je nehorázne, že JUDr. R. P. prevzal od urbáru 25.000,- Sk za prevod majetku z PPD „Orava“ Nižná na SBU p.s. Podbiel a previedol len 37 ha pozemkov a 3,1 ha sa objavilo na jeho meno na liste vlastníctva a je potrebné aby ich vrátil za 1 eur na urbár, ... nakoľko sa nezakladali na pravde.

2. Zároveň súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.200 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Okresný súd konštatoval, že žalovaný predmetnými výrokmi (ktorých prednesenie nebolo sporné) spôsobil ujmu na právach žalobcu týkajúcich sa ochrany jeho osobnosti. Zásah bol pritom takej povahy a intenzity, že v jeho dôsledku došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti. Z vykonaných dôkazov považoval za preukázané, že žalobca sumu vo výške 25.000,- Sk prevzal na základe vzájomnej dohody zakotvenej v mandátnej zmluve po vyhotovení kúpnej zmluvy, že neprevádzal žiaden majetok z prevodcu „Orava“ PPD Nižná na nadobúdateľa SBU obce Podbiel, pozemkové spoločenstvo, nakoľko nebol vlastníkom predmetu kúpnej zmluvy, ale vyhotovil len písomné znenie kúpnej zmluvy v rozsahu stanovenom prevodcom spoluvlastníckych podielov a na základe dohody zmluvných strán, ktorej obsahom bol limitovaný, ďalej, že nepreviedol „len“ 37 ha pozemkov preto, lebo predmetom kúpnej zmluvy bolo v skutočnosti 41,133 ha pozemkov, taktiež, že sa neobjavilo jeho meno na liste vlastníctva k 3,1 ha pozemkov, ale pozemky v uvedenej výmere nadobudol na základe platnej kúpnej zmluvy z roku 2013 od zapísaného vlastníka. Podpísaním zmluvy dňa 2. marca 2011 bol naplnený obsah a rozsah mandátnej zmluvy v celom rozsahu. Tvrdenia, ktoré žalovaný vyslovil na verejnosti, pred členmi pozemkového spoločenstva, boli v rozpore so skutočnosťami týkajúcimi sa dohodnutého obsahu mandátnej zmluvy zo dňa 01.09.2007 a povinnosťami žalobcu. Členovia pozemkového spoločenstva, ako to uviedli svedkovia P. Q. a D. J., prednes žalovaného vnímali tak, že žalobca pozemky, ktoré nadobudol kúpnu zmluvou a ktoré neboli klasifikované ako spoločné nehnuteľnosti zo dňa 03. júla 2013, odcudzil. Okresný súd zdôraznil, že kúpna zmluva z roku 2013 bola vyhotovená viac ako dva roky

po uzatvorení kúpnej zmluvy medzi družstvom a pozemkovým spoločenstvom. V pomeroch malej obce, ktorej obyvatelia sa vzájomne poznajú, ide o tvrdenie, ktoré hrubým a negatívnym spôsobom zasiahlo do dobrej povesti žalobcu, jeho sociálneho a spoločenského života, viedlo k zníženiu jeho dôstojnosti a dôveryhodnosti aj ako člena stavovskej organizácie.

4. Popísané výroky žalovaného, ktoré boli v rozpore so skutočnosťou a teda nepravdivé, zakladajú dôvod pre ospravedlnenie sa žalovaného rovnakou formou ako došlo k zásahu do cti žalobcu. Súd prvej inštancie poznamenal, že žalovaný v nepravdivých tvrdeniach pokračoval aj na ďalších zhromaždeniach pozemkového spoločenstva a podával aj trestné oznámenie a sťažnosť na komoru stavovskej organizácie, ktorej členom je žalobca. Difamačné tvrdenia žalovaného takto trvali po dlhšiu dobu a aj podľa názoru súdu spôsobili ujmu v osobnej sfére žalobcu, najmä pokiaľ ide o jeho meno a vážnosť medzi spoluobčanmi, o ľudskú a profesionálnu dôstojnosť, o česť, a o postavenie pri výkone advokátskej praxe.

5. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že z jeho strany išlo o kritiku, keďže predniesol len to, čoho sa domáhalo pozemkové spoločenstvo v uznesení spoločenstva ako kolektívneho orgánu zo dňa 04.05.2014, takéto tvrdenie je v rozpore s obsahom listinných dôkazov, z ktorých vyplýva, že žalovaný osobne navrhol uznesenie, ktorého obsah použil na svoju obranu. Je logické, že nemohol vychádzať z jeho obsahu, lebo bolo prijaté až po jeho vystúpení na valnom zhromaždení.

6. Následne okresný súd argumentoval, že podľa zaužívanej súdnej praxe podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je, v závislosti od individuálnych okolností prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu je potrebné považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu do práva na česť a dôstojnosť, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti. So zreteľom na to, do ktorých čiastkových práv na ochranu osobnosti bolo u žalobcu zasiahnuté, nebolo procesnou povinnosťou žalobcu preukazovať, že neoprávnený zásah žalovaného pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti (napr. rozhodnutie NS SR 53/2010, 3Cdo 137/2008 a iné). Pojem „dôstojnosť“ sa neviaže so spojením v „spoločnosti“. S pojmom dôstojnosť sa viaže jedine slovo vážnosť. Je teda irelevantné, či k zníženiu dôstojnosti došlo v spoločnosti alebo inde, podstatné je, že išlo o taký zásah, ktorý podstatne znížil dôstojnosť dotknutej osoby.

7. V predmetnom prípade svedkovia P. Q. a D. J. potvrdili, akým spôsobom verejnosť vnímala slová žalovaného. Vyhodnotiac všetky súvislosti a okolnosti neoprávnených zásahov žalovaného, ktoré smerovali aj k narušeniu dôveryhodnosti žalobcu ako osoby vykonávajúcej advokátske služby, je podľa názoru okresného súdu potrebné vyvodit' navyše aj „zníženie spoločenského statusu žalobcu“, keďže ustanovenie § 11 Obč. zák. zaručuje každému človeku právo na ochranu viacerých zložiek osobnosti.

8. Súd prvej inštancie uzavrel, že difamačné tvrdenie žalovaného spôsobilo závažnú ujmu žalobcovi v osobnej sfére, najmä pokiaľ ide o meno, česť, o ľudskú a profesionálnu dôstojnosť, o vážnosť medzi spoluobčanmi, o vážnosť a postavenie pri výkone advokátskej praxe, o profesionálnu česť a negatívne zasiahlo do jeho spoločenského postavenia a to aj s prihliadnutím na trvanie neoprávnených zásahov, keď bolo preukázané, že žalovaný pokračoval aj po roku 2014 v nepravdivých tvrdeniach aj na iných štátnych orgánoch a inštitúciách. Nie je možné použiť slová považovať za kritiku, nakoľko boli prednesené v rozpore so skutočnosťou a teda sú nepravdivé. Neprijateľným spôsobom, uvedením nepravdivých tvrdení, žalovaný verejne znížil dôstojnosť žalobcu a tiež jeho vážnosť v spoločnosti. S prihliadnutím na závažnosť ujmy, ktorá v dôsledku nepravdivých tvrdení žalovaného zasiahla nielen do dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti, ale aj do jeho profesionálneho pôsobenia a trvala po dlhšiu dobu, morálna satisfakcia nie je postačujúca. Žalobcom požadované peňažné zadost'učinenie vo výške 2.200 eur preto považoval (§ 13 Obč. zák.) za primerané a zodpovedajúce neoprávnenému zásahu do práv žalobcu na ochranu osobnosti a jeho následkom.

9. S poukazom na úspech žalobcu mu okresný súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a domáhal sa jeho zmeny v podobe zamietnutia žaloby.

11. Primárne namietal, že bolo v konaní nesporne preukázané, že tak žalobca, ako aj žalovaný sú členmi urbáru, a že na zasadnutiach zhromaždenia urbáru sa riešia rôzne vnútorné záležitosti a sporné

otázky týkajúce sa chodu urbáru, resp. jeho vzťahov s tretími osobami. Je to presne to miesto (fórum), ktoré slúži na vyjasnenie si takýchto sporných vecí a problematických otázok. Je preto prirodzené, že na takýchto zhromaždeniach odznejú aj veci, ktoré sa síce bežne v spoločnosti neriešia, ale žiadnym spôsobom neprekračujú hranice toho, čo sa má a môže na takomto fóre (zhromaždení) riešiť. Zo strany žalovaného išlo teda o oprávnenú kritiku na adresu žalobcu, ktorá navyše zodpovedá skutočnému priebehu jednotlivých udalostí. Sám žalobca totiž k žalobe pripojil Dohodu o vydaní nehnuteľností zo dňa 19.11.1992, z ktorej vyplýva, že Poľnohospodárske podielnícke družstvo so sídlom v Nižnej sa zaviazalo vydávať urbáru, okrem iného aj „nehnuteľnosti vedené na pozemnoknižnom protokole obce Podbiel č. XXX . v celku“.

12. Okrem toho, žalovaný predložil súdu listinu označenú ako „Zrovnávacie zostavenie parciel podľa PK protokolov“, z ktorej vyplýva, že tie pozemky, ktoré sú v súčasnosti zapísané na LV č. XXXX pre kat. územie Y. a ktoré žalobca nadobudol predmetnou (vytýkanou) kúpnu zmluvou č. V 825/13 zo dňa 18.7.2013, boli pôvodne vedené v tejto PK vložke č. XXX. Túto skutočnosť žalobca žiadnym spôsobom nerozporoval, odpovedi na túto otázku sa doslova vyhol poukazovaním na rôzne nesúvisiace záležitosti, pričom/hoci podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré strana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

13. V opísanom kontexte je potom podľa žalovaného potrebné vnímať aj predmetnú mandátnu zmluvu zo dňa 1.9.2007, na základe ktorej mal žalobca za sumu 25.000,- Sk vysporiadať spoluvlastnícke podiely urbárskych spolumajiteľov v pasienkovom spoločenstve tak, aby boli v súlade s pôvodným stavom (čl. I Mandátnej zmluvy). Žalobcovi, ako právnikovi a advokátovi, malo a muselo byť zrejmé, že pozemky, ktoré PD Nižná previedlo na neho kúpnu zmluvou č. V 825/13 boli súčasťou tých pozemkov, pôvodne vedených v PK vložke č. XXX, ktoré boli predmetom Dohody o vydaní nehnuteľností, a ktoré PD Nižná malo previesť do vlastníctva urbáru. V tejto súvislosti je potrebné si podľa odvolateľa uvedomiť, že zo strany PD Nižná išlo o dobrovoľné vydanie (prevod) urbárskych pozemkov na urbár za 1 eur, aby sa tak zhodli krivdy minulosti. Takýmto spôsobom boli napokon z PD Nižná na urbár prevedené aj pozemky o výmere cca 37 ha, ktoré boli prevedené kúpnu zmluvou zo dňa 2.3.2011, a takýmto spôsobom mali byť vysporiadané aj zvyšné pozemky, ktoré potom neskôr PD Nižná previedlo z neznámych dôvodov žalobcovi kúpnu zmluvou č. V 825/13. Tieto skutočnosti potvrdili aj vypočítaní svedkovia Bc. Y. Q. a Ing. J. L.. Tiež je potrebné poznamenať, že ide o tzv. nedeliteľný majetok, keďže urbárske pozemky tvoria takúto spoločnú a nerozdeliteľnú nehnuteľnosť, čo žalobcovi muselo byť dobre známe. Žalobca, keďže zastupoval obe strany (PD Nižná a aj urbár), si musel byť vedomý týchto skutočností.

14. S uvedeným názorom sa podľa odvolateľa napokon stotožnila väčšina členov urbáru prítomných na zhromaždení konanom dňa 4.5.2014, keďže sa návrh žalovaného dostal aj do prijatých uznesení tak, že predsedovi spoločenstva bolo uložené „vypracovanie kúpnej zmluvy o výmere 31 986 m², ktoré boli nespochybniteľným majetkom urbáru, na odkúpenie za 1 eur od P. R., JUDr. do 31.6.2014“ (viď predložené uznesenia zo zhromaždenia zo dňa 4.5.2014). Zo strany žalovaného išlo teda o oprávnenú kritiku, ktorá ani obsahom a ani formou nevybočuje z medzí potrebných k dosiahnutiu sledovaného a spoločensky uznávaného účelu (cieľa). Kritika žalobcu sa totiž netýkala jeho súkromného života, ale sa týkala jeho konania v mene urbáru, a teda spoločenstva určitého počtu ľudí, ktorí majú spoločný a nedeliteľný záujem. Z hľadiska svojho obsahu nie sú vyjadrenia žalovaného na adresu žalobcu ani objektívne spôsobilé privodiť mu ujmu na jeho mene. Na predmetnej schôdzi konanej dňa 4.5.2014 sa voči výrokom žalovaného na adresu žalobcu neohradil/nepozastavil, nebolo prezentované žiadne súhlasné a ani nesúhlasné alebo kritické stanovisko. Opätovne, tieto skutkové tvrdenia žalovaného žalobca nezosporil (§ 151 ods. 1 CSP). Navyše, ako vyplýva z výsluchu svedkov Q. a L. na pojednávaní konanom dňa 11.12.2018, išlo už o dlhodobú kritiku žalobcu zo strany urbáru (jeho výboru), t.j. kritiku, ktorá bola verejne prezentovaná ešte pred konaním predmetného zhromaždenia dňa 4.5.2014.

15. Skutočnosť, že išlo o oprávnenú kritiku zo strany žalovaného vyplýva aj z predloženej Žiadosti o stanovisko zo dňa 15.9.2014 adresovanej urbárom žalobcovi, z ktorej vyplýva priebeh týchto udalostí tak, že žalobca, hoci mal chrániť jemu známe záujmy mandanta - urbáru, kúpnu zmluvou zo dňa 18.11.2013 previedol na seba predmetné pozemky, hoci tieto boli pôvodným majetkom spoločenstva. Tá istá skutočnosť vyplýva zo Stanoviska urbáru zo dňa 5.2.2016 adresovaného žalovanému. Rovnako žalovaný predložil uznesenie Okresnej prokuratúry Žilina zo dňa 23.2.2017, kde na str. 5 je uvedené, že argumentácia sťažovateľov "má svoju logiku a je podložená listinnými dôkazmi".

16. Odvolateľ ďalej poukazuje na skutočnosť, že medzi predmetnými vyjadreniami na adresu žalobcu zo strany žalovaného a žalobcom tvrdným znížením dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti musí byť príčinná súvislosť. Na túto skutočnosť však žalovaný v podstate súdu neponúkol žiadne tvrdenia a dôkazy, a teda v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno. Jednak netvrdil a ani nepreukázal, akým konkrétnym spôsobom malo byť zasiahnuté do jeho práva na ochranu osobnosti, v tomto smere nestačia

len všeobecné tvrdenia. Z výsluchu svedkyne P. Q. tieto skutočnosti vyvodit' nemožno. Rovnako svedok D. J. sa ani nevedel vyjadrit' o aké pozemky ide a evidentne je vo vzťahu k žalovanému zaujatý, nakoľko medzi nimi prebieha množstvo vážnych sporov. A naopak, z výsluchov svedkov Bc. Y. Q. a J. L. na pojednávaní dňa 11.12.2018 bola preukázaná oprávnená kritika na adresu žalobcu, keď títo svedkovia vnímali tieto vyjadrenia ako pravdivé, avšak nie urážajúce.

17. Už vôbec žalobca súdu nepredložil tvrdenia a dôkazy týkajúce sa jeho nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k tomuto nároku prakticky neboli vykonané žiadne dôkazy. Nie je zrejmé, z čoho súd vychádzal, keď rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.200 eur. Odhliadnuc od toho, že nebolo preukázané, že kritika žalovaného na adresu žalobcu akýmkoľvek spôsobom zasiahla do vážnosti a dôstojnosti žalobcu, nebolo už vôbec preukázané, že jeho vážnosť a dôstojnosť bola zasiahnutá takým spôsobom, že si to vyžaduje priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a už vôbec nie v predmetnej výške. Aj tento nárok vyžaduje, aby bola preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi uvedenou oprávnenou kritikou žalovaného na adresu žalobcu a tým, že tento zásah je spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej jednote (integrite).

18. V písomnom stanovisku k podanému odvolaniu žalobca navrhoval napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

19. Pokiaľ žalovaný namieta, že jeho výroky sú oprávnenou kritikou, tak žalobca zdôraznil, že súd prvej inštancie vychádzajúc z nazhromaždených dôkazov mal preukázať a/ že žalobca sumu vo výške 25.000,- Sk prevzal na základe vzájomnej dohody zakotvanej v mandátnej zmluve po vyhotovení kúpnej zmluvy a nie „nehoráznym spôsobom“, b/ že žalobca nemohol prevádzať z PPD Nižná na SBU Podbiel, pozemkové spoločenstvo majetok, lebo nebol jeho vlastníkom, c/ že žalobca vyhotovil písomné znenie kúpnej zmluvy v rozsahu stanovenom prevodcom spoluvlastníckych podielov a na základe dohody zmluvných strán, ktorej obsahom bol limitovaný, d/ že žalobca nepreviedol „len“ 37 ha pozemkov, ale predmetom kúpnej zmluvy boli spoluvlastnícke podiely prevodcu na spoločných nehnuteľnostiach, ktoré predstavovali výmeru 41,133 ha pozemkov, e/ že „neobjavilo“ sa na meno žalobcu na liste vlastníctva 3,1 ha pozemkov, ale pozemky v uvedenej výmere nadobudol na základe platnej kúpnej zmluvy z roku 2013 od vlastníka zapísaného na liste vlastníctva. Ďalej, podľa kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 2. marca 2011 medzi prevodcom „Orava“ PPD Nižná a nadobúdateľom SBU p.s. Podbiel, bola naplnená mandátna zmluva v celom rozsahu. Vyplýva to z článku IV., podľa ktorého účastníci zmluvy prehlásili, že zo strany prevodcu ide o prevod spoluvlastníckych podielov v pozemkoch, ktoré bolo potrebné čo do zvyšku spoluvlastníckych podielov majetkovoprávne vysporiadať a čl. X., v ktorom účastníci zmluvy prehlásili, že zmluvou sú vysporiadané spoluvlastnícke vzťahy k pozemkom, ktoré sú predmetom kúpnej zmluvy tak, aby bol podiel kupujúceho na pozemkoch urbárskych spolumajiteľov spolu s urbárskymi spolumajiteľmi v celosti.

20. Následne žalobca zopakoval zásadné závery okresného súdu o dopade difamačných výrokov žalovaného a zdôraznil, že nesúhlasí s tvrdením, že neboli súdu predložené tvrdenia a dôkazy týkajúce sa nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Poznamenal, že súčasťou slobody prejavu môže byť aj kritika. Aby kritika (čo aj oprávnená) nenapĺňala znaky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, musí byť vecná (nie zahmlievajúca alebo škandalizujúca), pravdivá (vychádzajúca z pravdivých podkladov) a primeraná (čo do spôsobu, účelu, obsahu a formy). Cieľom kritiky s takýmito znakmi má byť náprava určitého negatívneho javu (okolnosti alebo správanie sa), nie však urážka, poníženie, zosmiešnenie, škandalizácia alebo znevaženie ľudskej dôstojnosti. Kritika je podľa ustálenej judikatúry oprávnená, len ak nie sú prekročené medze vecnej kritiky, opierajúcej sa o pravdivé skutočnosti a kritika je primeraná obsahom a formou. Je potrebné (R 103/1967) rozlišovať medzi kritikou a neoprávneným zásahom. Rozdiel je v pravdivosti, hodnovernosti a objektívnosti cieľa, ktorý sa sleduje. Zákonná ochrana je daná vtedy, ak vytýkané prejavy sú zásadne nepravdivé alebo pravdu skresľujúce. K porušeniu práva na ochranu osobnosti pritom môže dôjsť aj vtedy, ak sú pravdivé tvrdenia uvedené takou formou, v takých súvislostiach, alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem skresľujúci pravdu, čím pôsobia hanlivo. Uzavrel, že pred súdom prvej inštancie bola dostatočným spôsobom preukázaná priama príčinná súvislosť medzi nepravdivými výroky žalovaného, ktoré škandalizovali a znevažovali činnosť žalobcu v súvislosti s písomným vyhotovením kúpnej zmluvy zo dňa 2.11.2011 o prevode spoluvlastníckych podielov v spoločných nehnuteľnostiach na adresu žalobcu na zhromaždení vlastníkov nedeliteľných nehnuteľností a aj trvanie neoprávnených zásahov, keď žalovaný pokračoval aj po roku 2014 v nepravdivých tvrdeniach aj na iných orgánoch.

21. V následnej písomnej reakcii žalovaný konštatoval, že žalobca ani vo svojom stanovisku konkrétne nereagoval na odvolacie dôvody, ktorými žalovaný preukázal, že kritika na adresu žalobcu bola oprávnená. Za vecnú kritiku totiž možno považovať takú kritiku, ktorá vychádza z pravdivých východiskových podkladov a ktorá z nej zároveň aj logicky odvodzuje zodpovedajú hodnotiace úsudky. Žalobca v podstate len zhrnul dôvody napadnutého rozsudku, avšak nie je rozporné, že podľa Zrovnávacieho zostavenia parciel podľa PK protokolu pozemky, ktoré sú v súčasnosti zapísané na LV č. XXXX a ktoré žalobca nadobudol predmetnou kúpnu zmluvou č. V 825/13, boli pôvodne vedené v tejto PK vložke č. XXX. Taktiež žalobca nepoprel skutočnosť, že predmetná kritika aj zo strany pozemkového spoločenstva prebiehala už pred dotknutým valným zhromaždením. Dodal, že tvrdenia o negatívnych zásahoch do sociálneho a spoločenského života, vedúce k zníženiu dôstojnosti a dôveryhodnosti žalobcu, ostali vo všeobecnej rovine.

22. Napokon, v poslednom vyjadrení žalobca zotrval na svojej argumentácii. Poukázal na skutočnosť, že nesprávny postup podľa reštitučných zákonov nemohla nahradiť mandátna zmluva, v zmysle ktorej bola vyhotovená kúpna zmluva k spoluvlastníckym podielom zapísaným na družstvo na nedeliteľných nehnuteľnostiach, ktoré neboli vlastníctvom pozemkového spoločenstva, ale jednotlivých vlastníkov - fyzických osôb. Tvrdenia, ktoré uviedol žalovaný, sú nepravdivé. Podľa názoru žalobcu nebolo potrebné sa vyjadrovať k tvrdeniu žalovaného o tom, že kritika prebiehala už pred zhromaždením, ktoré sa uskutočnilo dňa 4.5.2014. Neprodukoval o tomto tvrdení ani jeden dôkaz. Naopak, z listinných dôkazov, ktoré súdu sám predložil, vyplýva, že až po zhromaždení bol žalobca vyzvaný na plnenie neplatného uznesenia.

23. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec mu vrátil (§ 391 ods. 1 CSP) na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Určujúca úvaha súdu prvej inštancie spočíva v konštrukcii/myšlienke, že sporné výroky nepredstavujú oprávnenú kritiku, nakoľko sú nepravdivé. Práve ohľadne tohto rozhodujúceho atribútu/kritéria prednesených tvrdení - t.j. ich pravdivosti, resp. pravdivosti ich podkladov - však okresný súd odignoroval (bez ozrejmenej dôvodov) zásadný, žalovaným požadovaný/navrhovaný listinný dôkaz - Zrovnávacie zostavenie parciel. Pokiaľ by sa totiž na základe tejto listiny preukázalo, že pozemky, ktoré žalobca získal kúpnu zmluvou z 3.7.2013, boli predtým skutočne súčasťou pozemnoknižných vložiek (XXX, resp. XX) evidujúcich/obsahujúcich urbársky majetok (čo žalobca nespochybnil), t.j., že ide o pozemky, ktorých spoluvlastnícke podiely (všetky, bez výnimky) sa žalobca zaviazal v zmysle mandátnej zmluvy vysporiadať v prospech mandanta - urbarialistov, znamenalo by to (zásadný záver), že východiská/podklady sporných tvrdení nie sú nepravdivé. Opísanému záveru tiež nasvedčuje čl. 6 Dohody o vydaní nehnuteľností z 19.11.1992 (č.l. 5 - 6 spisu) kde zmluvné strany dohodili vydanie pozemkov vedených v pk. protokole č. 599 v celku. Možno v danej spojitosti doplniť/poznamenať, že žalobca na jednoznačnú otázku (zápisnica z pojednávania konaného dňa 9.6.2018 - č.l. 69 spisu) či pozemky, ktoré nadobudol, boli majetkom bývalých urbarialistov, uviedol, že neskúmal ich pôvod. V zmysle mandátnej zmluvy však práve a len táto skutočnosť - t.j. náležité zistenie/identifikovanie celého rozsahu (ktorý rozsah bol nejasný) majetku, ktorý má byť prinavrátený - bola primárnou úlohou mandanta - žalobcu.

25. Odhliadnuc od uvedeného, predčasným a arbitrárnym je záver súdu prvej inštancie o prekročení medzi vecnej/oprávnenej kritiky aj z pohľadu konkrétnych okolností, za ktorých ku kritickému prejavu došlo. Samotný žalobca v rámci vyjadrenia k odvolaniu (náležite) uviedol, že pojmovým znakom (okrem ďalších) vecnej/oprávnenej kritiky je motivácia k náprave určitého negatívneho javu. Taktiež odvolateľ správne poznamenal, že práve a len Zhromaždenie (spoločenstva) je fórum, svojim poslaním výslovne predurčené na to, aby sa na ňom riešili, zásadné záležitosti spoločenstva. Niet pritom rozumných pochyb, že rozsah majetkovej podstaty spoločenstva (ktorý rozsah bol predmetom sporných tvrdení) je esenciálnou zložkou (samotným zmyslom) existencie pozemkového spoločenstva, preto je v plnej miere opodstatnené (až žiaduce/potrebné) vznesenie otázok týkajúcich sa (spravovania) majetkovej podstaty (ako to učinil aj žalovaný) práve na takomto (k tomu určenom) mieste (t.j. Zhromaždení ako najvyššom orgáne pozemkového spoločenstva). Inými slovami, ak má niektorý z členov spoločenstva kvalifikované pochybnosti (ako prejav kontrolného mechanizmu) o riadnom hospodárení s majetkovou podstatou

urbáru, správnym/vhodným priestorom na ich vznesenie a vyriešenie je práve (valné) zhromaždenie. Inak by postrádalo jednu zo svojich základných funkcií.

26. Nadväzne, čo sa týka posúdenia otázky, či pochybnosti boli skutočne kvalifikované, alebo ide prípadne o pravdu skresľujúce tvrdenie motivované len úmyslom difamovať/škodiť adresátovi, vodítkom úvahy môžu opäť byť konkrétne posudzovanej veci. Z tohto pohľadu však obsah spisu napovedá, že žalovaný skutočne nebol (nie je) jediným, komu nebol zrejmy rozsah splnenia povinnosti žalobcu prevzatej v mandátnej zmluve - vid' napr. Stanovisko Spolumajiteľstva bývalých urbarialistov z 29.9.2014 (č.l. 18 spisu), v zmysle bodu 4 ktorého je časť pôvodného majetku, nespochybniteľne patriaceho bývalým spoluvlastníkom vedená na LV č. XXXX na meno žalobcu, resp. Stanovisko Spolumajiteľstva bývalých urbarialistov z 5.2.2016 (č.l. 20 spisu), v zmysle bodu 2 ktorého pozemky v súčasnosti vedené na meno žalobcu boli pôvodne vedené na pkv. XXX a predtým pkv. XX ako urbársky majetok, a ďalšie. Z opísaného je evidentné, že tvrdenia žalovaného vyvolali diskusiu/polemiku a správnosť postupu žalobcu v súvislosti s naplnením mandátnej zmluvy bola pre dotknuté subjekty minimálne nejasná (ak nie pochybná). Práve s ohľadom na to sa javí náležitým záver, že účelom/cieľom prednesených výrokov nebola svojvoľná „diskreditácia“ žalobcu, ale vyriešenie/zodpovedanie otázky, či došlo k riadnemu naplneniu mandátnej zmluvy z 1.9.2007, konanie žalovaného teda bolo motivované snahou o riadny chod pozemkového spoločenstva (t.j. tzv. spoločensky uznaný cieľ). Táto otázka bola pritom vyvolaná relevantnými pochybnosťami, nakoľko sú založené na zisteniach (z evidencie katastra nehnuteľností) o prevodoch vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam práve z PD Nižná na žalobcu, pričom malo ísť práve o pozemky tvoriace predtým majetok urbariátu. Ako už bolo naznačené vyššie, rozoberaná problematika nie je pre pozemkové spoločenstvo nepodstatná alebo okrajová, naopak, týka sa samotného zmyslu jej existencie (riadne spravovanie spoločnej nehnuteľnosti), t.j. rozsahu majetkovej podstaty urbariátu, preto sa diskusia vyvolaná sporným tvrdením žalovaného (ktoré je strohým zhrnutím/konštatovaním faktov/zistení) ohľadne opísaných otázok javí legitímna.

27. Napokon, správnu je aj odvolacia argumentácia poukazujúca na neunesenie dôkazného bremena vo vzťahu k (výške) nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd síce vo všeobecnosti správne vymedzil okolnosti, na základe ktorých sa môže posudzovať intenzita zásahu do nemajetkovej sféry fyzickej osoby. Ich vyhodnotenie v individuálnych okolnostiach tej-ktorej veci je však možné dosiahnuť len na základe vykonaných dôkazov a (tak získaných) konkrétnych skutkových zistení o kvalifikovanej miere (§ 13 ods. 2 a3 OZ) zásahu (jeho dôsledkov) do príslušnej osobnostnej sféry (na tom nič nemení skutočnosť, že zodpovednosť za ohrozenie/porušenie práva na ochranu osobnosti je založená na objektívnom princípe). V súdnej však nie je z opísaného aspektu splnená ani len povinnosť tvrdenia, tobôž dôkazné bremeno. Následne, z odôvodnenia napadnutého rozsudku skutočne nie je možné vyvodit', aké individuálne/konkrétne (všeobecné úvahy okresného súdu sú v zásade aplikovateľné na akýkoľvek prípad) dôsledky (v súkromnej/profesijnej sfére žalobcu) rozoberaného „zásahu“ ho viedli k záveru, že im zodpovedá priznanie nemajetkovej ujmy práve vo výške 2.200 eur.

28. Možno tiež dodať, že právne irelevantné je okresným súdom a žalobcom zdôrazňovanie doslovného textu použitých slovných spojení, a to že „žalobca previedol“ (čo podľa žalobcu nemohol, keďže nebol vlastníkom), resp. že „sa objavilo na mene žalobcu“. Je totiž úplne evidentné, že žalovaný mal ich použitím (štandardným v hovorovej reči) na mysli (nepochybné) skutočnosti, a to že žalobca pripravoval kúpnu zmluvu resp., že odkúpil pozemky. Inými slovami, nie je možné založiť úvahu o nepravdivosti týchto slovných spojení len na formalistickom lipnutí na ich doslovnom znení bez ohľadu na zrejmy kontext.

29. V ďalšom postupe preto okresný súd vykoná dôkaz (bod 24 tohto odôvodnenia) požadovaný žalovaným (prípadne podľa okolností aj ďalšie potrebné dôkazy) a primárne jednoznačným spôsobom ustáli, či žalobcom zakúpené pozemky mali byť predmetom prevodu v zmysle mandátnej zmluvy. V závislosti od svojho záveru potom, súc viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, predloží preskúmateľnú právnu úvahu vo vzťahu k medziam oprávnenej/vecnej kritiky, resp. ku kritériám pre priznanie nemajetkovej ujmy (ak dospeje k záveru o dôvodnosti jej priznania).

30. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie n i e j e príпустné.